

Gustave Flaubert

Visat núm. 9

(abril 2010)

per Maria Bosom

Gustave Flaubert (1821-1880) és una de les figures cabdals de la literatura francesa i de tota la literatura occidental. Se'l coneix principalment per la seva primera novel·la publicada, *Madame Bovary*, la qual va suposar el trencament amb totes les convencions morals i literàries de la burgesia del segle XIX. Lliurat amb gran fervor al seu art, l'autor sempre va ser extremament meticulós i perfeccionista, tal com ho demostra la seva interminable recerca de *le mot just* (la paraula exacta).

Flaubert va néixer a Rouen, França, el 12 de desembre de 1821, al si d'una de les famílies més antigues de Normandia. Després d'acabar els estudis al Col·legi Reial de Rouen, sense gaire entusiasme, es traslladà a París per estudiar dret. Allà, va establir relació amb autors de la seva època, com ara Victor Hugo o Émile Zola, i va conèixer la poeta Louise Colet, amb qui va mantenir l'única relació sentimental important de la seva vida. Després de viatjar pel Mediterrani, s'establí definitivament a Croisset, Normandia, on va desenvolupar la major part de la seva producció literària. Allí, Flaubert passà la resta dels seus dies, fins que, l'any 1880, va morir prematurament a causa de la seva delicada salut.

L'obra de Flaubert, rebutjada a la seva època per qüestions morals i admirada alhora per la seva força literària, ocupa una posició clau en la literatura del segle XIX. La seva literatura fa de pont entre dues generacions d'autors francesos: la romàntica de Stendhal i Balzac, i la realista i naturalista de Zola i Maupassant. Entre les seves obres més rellevants, com ho són *L'educació sentimental*, *La temptació de Sant Antoni* o *Salambó*, destaca sens dubte *Madame Bovary*, considerada la seva novel·la cabdal i una de les que van marcar l'inici de la narrativa moderna. A través del personatge de Madame Bovary, Flaubert va qüestionar els principis morals i literaris de la seva època, oferint-nos un prototipus d'heroïna que es rebel·la contra el destí i que s'atreveix a viure les seves pròpies passions, ben diferent del model de dona submissa que presentava el romanticisme.

Tot i que el naturalisme francès va tenir una gran influència en la literatura catalana del segle XIX, la primera traducció de l'obra de Flaubert al català no apareix fins a la dècada dels seixanta, de mà de Ramon Xuriguera, que l'any 1965 va traduir *Madame Bovary*. Aquest retard es deu a diversos factors que van condicionar les lletres catalanes durant els segles XIX i XX: en primer lloc, els lectors cultes que llegien literatura francesa ho feien en la llengua original; en segon lloc, Catalunya va patir èpoques de forta repressió lingüística i cultural durant aquests segles, fet que va restringir el nombre de traduccions al català; finalment, les obres d'autors francesos com Flaubert sovint es van considerar immorals a l'Espanya del segle XIX i XX, per la qual cosa les traduccions d'aquestes obres van estar prohibides durant molt de temps. Així doncs, tret de la traducció de Xuriguera, la primera onada de traduccions de Flaubert al català no va tenir lloc fins als anys vuitanta i noranta, les quals les devem a traductors tan reputats com Lluís Maria Todó, Jordi Llovet o el mateix Ramon Xuriguera.